

PROJEKTY ZDRAVÉHO STÁRNUTÍ 2003–2007 – DOTAČNÍ PROGRAM MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ ČR

PROJECTS OF AGEING IN HEALTH 2003–2007 – GRANT SUPPORT PROGRAMME OF THE CZECH MINISTRY OF HEALTH

BARBORA KOLÁŘOVÁ

Ministerstvo zdravotnictví ČR, Praha

SOUHRN

Ministerstvo zdravotnictví podporuje, v rámci své rozpočtové kapitoly, nestátní neziskové organizace, které se zabývají péčí o seniory a občany postiženými chorobami spojenými s vyšším věkem. V článku je uveden přehled poskytnutých dotací v minulých čtyřech letech a jsou uvedeny tematické okruhy programu. Výsledky ukazují, že mezi neziskovými organizacemi stále víc stoupá zájem o program, který se zabývá seniorskou problematikou.

Klíčová slova: senior, státní dotace, nestátní neziskové organizace, aktivní stárnutí

SUMMARY

Within its budget, the Ministry of Health supports NGOs that are involved in caring for the elderly and citizens affected with diseases connected with advanced age. Presented is a review of subsidies granted in the past four years along with the topics covered in the programme. Results show that among non-profit organizations there is an increasing interest in the programme dealing with problems of old age.

Key words: elderly, government grants, NGOs, active ageing

Dotační program Projekty zdravého stárnutí (dále jen „Program“) byl vytvořen v návaznosti na Národní program přípravy na stáří a stárnutí na období let 2003–2007, který se vláda ČR zavázala plnit svým usnesením č. 485 ze dne 15. 5. 2002.

Program je jedním ze způsobů, kterým Ministerstvo zdravotnictví v rámci své působnosti realizuje hlavní principy a cíle Národního programu přípravy na stáří a stárnutí.

Podpora aktivního a zdravého životního stylu seniorské i preseniorské populace je jedním z hlavních cílů programu. Finanční rozpočet celého programu činí na jeden rok maximálně 10 000 000 Kč.

Program je určen nestátním neziskovým organizacím, které pracují ve prospěch seniorů. Jedná se zejména o následující typy subjektů: občanské sdružení, církevní organizace, obecně prospěšná společnost, město a obec.

Ministerstvo zdravotnictví vyhlásilo tento program na podporu aktivního stárnutí poprvé v roce 2003. První projekty byly tedy realizovány v roce 2004.

Nestátní neziskové organizace měly možnost předložit projekty do sedmi různých tematických okruhů:

1. Rekondiční a edukační pobyty se zdravotním programem – umožňují žadatelům organizovat pobytové akce a poskytovat intenzivní péči o občany nad 55 let věku s odbornou lékařskou garancí.
2. Edukační a docházkové akce (kurzy a výcviky) – jsou určené pro průběžnou edukační a rehabilitační aktivitu mladším i starším seniorům. Příkladem může být kurz životosprávy, trénink paměti, relaxační cvičení.
3. Přednášky – podporují osvětovou činnost formou tematických besed se zaměřením na problematiku zdravého stárnutí a prevenci chorob spojených s vyšším věkem.
4. Ediční činnost – slouží k vydávání tiskovin, audio i video materiálů se zaměřením na stárnutí. Okruh zahrnuje nejen seniory, ale i rodinné příslušníky a nejširší veřejnost.
5. Projekty zaměřené na poradenství – umožňují zřizování poradenských telefonních linek, webových stránek a poraden.
6. Projekty zaměřené na vybavení a provoz půjčoven rehabilitačních a kompenzačních pomůcek – slouží ke zřizování a vybavení půjčoven kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro seniory a zdravotně postižené občany.
7. Projekty zaměřené na zřízení komunitních center určených občanům postiženým demencí a jejich rodinám – centra jsou určena seniorům postiženým demencí a jejich rodinám. Centra poskytují úlevu rodinným pečovatelům, aby získali čas na nezbytný odpočinek a mohli se o seniora starat v domácím prostředí.

Pro lepší představu toho, jaké projekty jsou v rámci programu podporovány, následují dvě modelové ukázky:

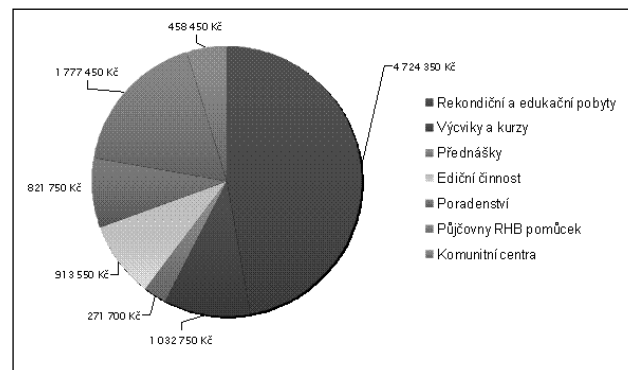
1. „Škola zdravého stárnutí“ r. 2007 (rozpočet projektu byl 36 000 Kč).

– Organizátoři připravili pro zájemce z řad seniorů sérii kurzů v oblasti správné výživy (10 hodin přednášek), trénink paměti (30 hodin), vhodné sportovní aktivity, jóga, relaxace... (80 hodin) a jako doplnění kurzu je možná aktivní účast v kurzu arteterapie a muzikoterapie.

2. „Zdravé tělo a zdravý duch“ r. 2007 (rozpočet projektu 60 000 Kč).

– Cílem tohoto projektu bylo motivovat obyvatele pen-

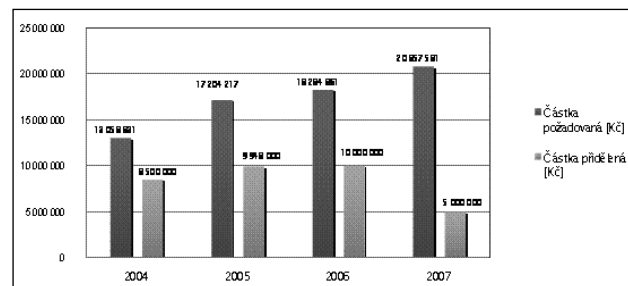
zionu, aby sami dbali o svou kondici a zdravotní stav. Mezi témata, která se přednášela, bylo např. „Umíme správně jíst?“ nebo „Co je to cholesterol a proč je nebezpečný?“ Na základě požadavků klientů byla teoretická přednáška propojena s aktivním rehabilitačním cvičením a fyzioterapií. Některé z projektů byly více aktivizační a prostřednictvím jiných účastníků dostali nové informace např. ve formě přednášky. Mezi nejoblíbenější však patřily ty projekty, které podporovaly seniory v získávání nových dovedností a poskytly jim také společenský zážitek. Projekty, které přispívaly ke vzniku center pro osoby s demencí, považujeme za velmi důležité zvláště pro budoucnost, aby mohli i lidé s tímto postižením zůstat co nejdéle v domácím prostředí.

Obr. 1: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých tematických okruhů pro rok 2006.

Závěrem je třeba říci, že program, který byl a je zaměřen na podporu seniorské problematiky, splnil svůj účel, a to prostřednictvím řady organizací, které přihlášily na Ministerstvo zdravotnictví ČR své projekty.

Za čtyři roky trvání programu bylo poskytnuto 176 organizacím celkem 33 448 000 Kč na realizaci 254 projektů (obr. 2).

Obr. 2: Rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých let.

Ze závěrečných zpráv o projektech vyplývá, že samotnými seniory byly jednotlivé realizované aktivity hodnoceny kladně a rádi se jich účastnili. Použité finanční prostředky, které byly ze státního rozpočtu vyčleněny, zdaleka ovšem nestačily pokrýt požadavky neziskových organizací. Je pozitivní, že bylo možné alespoň takto přispět ke zlepšení kvality života těch seniorů, jež se projektů účastnili. Z dostupných informací je zřejmé, že zájem o projekty zaměřené právě na tuto cílovou skupinu stále stoupá.

Podle demografických prognóz bude v roce 2050 žít v ČR přibližně půl milionu občanů starších 85 let (ve srovnání s 101 718 v roce 2006) a tři miliony osob starších 65 let, tj. 31,3 %. (Střední varianta projekce populačního vývoje ČSÚ. Počet obyvatel nad 85 let k 1. lednu 2006.) Ekonomickým a sociálním vývojem ve společnosti se tedy bude v následujících letech prodlužovat průměrná

délka dožití. Znamená to tedy, že máme příležitost prožít delší život. S ohledem na to, aby byl náš život nejenom delší, ale abychom jej prožili i ve vyšším věku co možná

nejkvalitněji a nejlépe, je v současné době připravován další Národní akční plán přípravy na stáří a stárnutí na období let 2008–2012.

*Mgr. Barbora Kolářová
Ministerstvo zdravotnictví ČR
Palackého nám. 4
128 01 Praha 2
E-mail: barbora.kolarova@mzcr.cz*
